

SORUŞTURMA REHBERİ

1-PERSONEL DİŐİPLİN SORUŞTURMASI

17.04.2020 tarih ve 31102 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren **7243 Sayılı Yükseköğretim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun** ile 2547 sayılı Kanunda bazı değişiklikler yapılmıŐtır. Yapılan bu değişiklikle yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanları, memur ve diğer personelin disiplin işleriyle ilgili olarak 53. Maddesinde esas ve usul yönünden yeniden düzenlenme yapılmıŐtır. Buna göre;

1 – Akademik personel; öğretim üyeleri (**profesör, doçent ve doktor öğretim üyesi**), öğretim görevlileri (**araŐtırma görevlisi**) hakkında yürütülecek disiplin soruŐturmalarında, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. Maddesinde suçlar ve cezalar tek tek sayılmış olup, soruŐturmaların bu madde hükümleri,

2 – İdari personel; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olarak çalışan personel hakkında yürütülecek disiplin soruŐturmalarında, 657 sayılı Devlet Memuru Kanununun 125. Maddesinde suçlar ve cezalar tek tek sayılmış olup, soruŐturmaların bu madde hükümleri,

3 – Yukarıda sayılanların dışında kalan ve iş sözleşmesiyle çalışan personelin disiplin soruŐturmalarının, 22.5.2003 tarih ve 4857 sayılı İş Kanunu ve iş sözleşmesi veya toplu iş sözleşmesi hükümleri esas alınarak tamamlanması gerekmektedir.

1.) Soruşturmanın Açılması

Disiplin soruşturması soruşturma açmaya yetkili amir tarafından başlatılabilecek olup bunlar Yükseköğretim Kanunu'nun 53. a. fıkrasında sayılmıştır. Disiplin amirlerinin yardımcıları ancak disiplin amirinin görevinin başında bulunmadığı zamanlarda, vekaleten görevlendirilmişlerse soruşturma açabilirler.

Disiplin amirleri, disiplin suçu işlediği şüphesi bulunan personel hakkında resen disiplin soruşturması açabilir veya açtırabilir. Bölüm Başkanı, anabilim, anasanat, bilim veya sanat dalları başkanları, merkez müdürleri, hukuk müşaviri, daire başkanları ve diğer birim amirleri görev alanları ile ilgili disiplin soruşturma taleplerini en yakın disiplin amirine yaparlar.

Disiplin amiri sadece personelin savunmasını almak suretiyle disiplin cezası veremez. Yerleşik yargı içtihatları, disiplin suçu işlediği öğrenilen personel hakkında mutlaka soruşturma açılması gerektiğini, disiplin amirince sadece disiplin suçu işleyen personelin savunmasının alınmasının usulüne uygun yapılmış bir soruşturma olmadığını kabul etmektedir.

Soyut iddialar içeren şikayetler ve basit şüpheye dayanan olaylarda soruşturma açılmadan önce “ön inceleme” yapılabilir.

2.) Soruşturma Açmaya Yetkili Amirler

Disiplin soruşturması açma yetkisi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesinde disiplin amiri olarak sayılmış sıralı amirlere aittir. Üst disiplin amirlerinin yetkisi alt kademedeki tüm personeli kapsadığından bir personel hakkında disiplin soruşturması açmaya yetkili amirin sayısı birden çok olabilir. Fakat bir disiplin eylemi ile ilgili olarak birden çok disiplin soruşturması yürütülemez. Üst disiplin amiri disiplin soruşturması açmışsa, alt disiplin amiri aynı konuda soruşturma açamaz. Alt disiplin amirinin açtığı soruşturma ise daha sonra açılrsa dahi üst amirin aynı konuda açacağı soruşturma ile birleştirilir.

Anılan hükümlere göre disiplin amirleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yükseköğretim Kurulu Başkanı	Yükseköğretim üst kuruluşları ve rektörün
Rektör	Üniversitenin
Dekan	Fakültenin
Enstitü Müdürü	Enstitünün
Yüksekokul Müdürü	Yüksekokulun
Konservatuvar Müdürü	Konservatuvarın
Üniversite Genel Sekreteri	Üniversite idari personelinin
Fakülte Sekreteri	Fakülte idari personelinin
Enstitü Sekreteri	Enstitü idari personelinin
Yüksekokul Sekreteri	Yüksekokul idari personelinin
Konservatuvar Sekreteri	Konservatuvar idari personelinin

3.) Soruşturma Açma Ve Ceza Verme Zamanaşımı Süreleri (53/C madde)

Disiplin suçu niteliğindeki fiil ve halleri işleyenler hakkında, bu fiil ve hallerin işlendiğinin soruşturmaya yetkili amirlerce öğrenildiği tarihten itibaren;

- Uyarma, kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması ve birden fazla ücretten kesme cezalarında cezalarında bir ay içinde disiplin soruşturmasına,
- Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezasında altı ay içinde disiplin soruşturmasına,

başlanmadığı takdirde disiplin soruşturması açılmaz.

Ön inceleme neticesinde disiplin suçu oluşturan bir eylemin işlendiğinin öğrenilmesi durumunda, zamanaşımı süresi ön inceleme raporunun makama sunulduğu tarihten itibaren başlar.

Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren iki yıl, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezasını gerektiren fiil açısından altı yıl geçmiş ise disiplin cezası verilemez.

Bilimsel bir eserin akademik atama ve terfilerde kullanılması ya da kısmen veya tamamen yeniden yayımlanması hâlinde ikinci fıkrada belirtilen zamanaşımı süreleri yeniden işlemeye başlar.

Disiplin cezasının yargı kararıyla iptal edilmesi hâlinde, kararın idareye ulaştığı tarihten itibaren kalan disiplin ceza zamanaşımı süresi içerisinde, zamanaşımı süresinin dolması veya üç aydan daha az süre kalması hâlinde en geç üç ay içerisinde karar gerekçesi dikkate alınarak yeniden disiplin cezası tesis edilebilir.

Soruşturmacıların soruşturma onayının kendilerine tebliğ edildiği tarihten itibaren makul bir süre içerisinde soruşturmayı tamamlamaları gerekmekte olup, soruşturmanın zamanaşımı süresi içerisinde tamamlanmaması halinde soruşturmacıların hukuki ve cezai sorumlulukları doğabilecektir. Bu nedenle soruşturmalar en kısa sürede tamamlanmalı, bu hususta disiplin amirleri tarafından soruşturmalar düzenli olarak takip edilerek soruşturmacılara gerekli bildirim yapılmalıdır.

4.) Soruşturmacı Tayini

Disiplin amiri soruşturmayı kendisi yapabileceği gibi soruşturmayı yapmak üzere birim içerisinden soruşturmacı veya komisyon görevlendirebilir. Ancak zorunlu hallerde rektörlük aracılığıyla diğer birimlerden soruşturmacı talep edilebilir. Ayrıca yerleşik yargı kararlarında, soruşturmanın soruşturmacı tayin edilerek yaptırılması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Soruşturmacının görev ve unvanı, soruşturulanın görev ve unvanının üstünde veya onunla aynı düzeyde olmalıdır. Fiilin ast ile üst tarafından birlikte işlenmesi hâlinde soruşturma usulü ve disiplin cezası verme yetkisi üste göre belirlenir. Soruşturulanın disiplin cezası verilmesini gerektiren fiili işlediği ve disiplin soruşturmasının başlatıldığı tarihteki görev veya unvanının farklı olması hâlinde disiplin soruşturması, üst görev veya unvanı esas alınarak yürütülür. Disiplin amirinin belirlenmesi ve uygulanacak diğer disiplin hükümleri, görev yapılan kurumun tabi olduğu mevzuata göre belirlenir. (53/A Madde)

5.) Soruşturma Onayı

Disiplin soruşturması, disiplin suçu işlendiğinin şikayetle, ihbarla ya da bizzat öğrenilmesi durumunda disiplin amiri tarafından imzalanacak soruşturma onayı ile açılır.

Fiili işleyen emeklilik veya başka nedenlerle görevinin sona ermesi, hakkında soruşturma açılmasına ve soruşturmanın devamına engel olmaz. Bu durumda soruşturma sonunda verilen disiplin cezası, özlük dosyasında saklanır. Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezaları ilgilinin kamu görevine dönmesi ya da bir vakıf yükseköğretim kurumunda göreve başlaması halinde uygulanır.

Soruşturma onayında kimin hakkında soruşturma açıldığı ismen ifade edilmeli, fail bilinmiyorsa onayda soruşturmacıdan varsa failin belirlenmesi istenmeli ve soruşturma konusu fiilin nelerden ibaret olduğu açıkça belirtilmelidir. Onayda isnat edilen suçun 2547 sayılı Kanunun (akademik personel yönünden) veya 657 sayılı kanunun ilgili maddesi (idari personel yönünden) kapsamında değerlendirileceğinin ifade edilmemesi gerekir. Soruşturma onayının bir sureti bilgi için Personel Daire Başkanlığına gönderilir.

6.) Soruşturmanın Yapılması

Soruşturmanın amacı, şüphelinin üzerine atılı disiplin suçunu işleyip işlemediğinin, hiçbir şüpheye yer bırakmayacak şekilde ve süratle ortaya çıkarılmasıdır. Disiplin ve ceza soruşturmasının birlikte yürütülmesi halinde her iki soruşturmaya ilişkin usullere de uyulur.

Soruşturma onayı gecikilmeksizin soruşturmacıya bildirilir. Soruşturma, görevlendirme yazısının soruşturmacıya tebliğ tarihinden itibaren iki ay içinde tamamlanır. Soruşturma bu süre içinde tamamlanamaz ise soruşturmacı gerekçeli olarak ek süre talep edebilir, disiplin amiri gerekçeyi değerlendirerek ve zamanaşımı sürelerini dikkate alarak karar verir. Ek süre 2 aylık soruşturma süresinin ya da ek sürenin bitiminden itibaren başlar.

Soruşturmacı soruşturma konusuyla ilgili tanık dinleyebilir, bilirkişi incelemesi, keşif yapabilir ve her türlü delili toplar, gerekirse istinabe yoluna (ifadesine başvurulacak kişinin Ankara dışında olması veya askerlik, tutukluluk gibi nedenlerle ifade vermeye gelemeyecek durumda olması halinde ifadesinin, bağlı olduğu mülki ya da idari amir ya da tutukluk halinde cezaevi savcısı tarafından alınmasının talep edilmesi) da müracaat edebilir.

Soruşturma kapsamında kişilerle olan yazışmalar iadeli taahhütlü olarak yapılır. Evrakın elden verilmesi halinde tarih de belirtilerek tebliğ ilişkin imzalı belge alınır ve dosyada muhafaza edilir. Diğer hususlarda 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

Her soruşturma işlemi bir tutanakla tespit edilir. Tutanak, işlemin nerede ve ne zaman yapıldığı, işlemin mahiyeti, kimlerin katıldığı, ifade alınmış ise soruları ve cevapları belirtecek şekilde düzenlenir. Tutanak soruşturmacı, katip, ifade sahibi veya belge sorumluları ile keşif yapılmışsa hazır bulunanlar tarafından imzalanır.

İfadenin istinabe suretiyle alınması halinde istinabe talimatında, ifade sahibinin hüviyeti, adresi ve benzeri bilgiler ile sorulacak sorular ayrıntılı olarak belirtilir. İfadesi alınacak kişi şahit ise yemin ettirilmesi ve yaptırılacak yemin şekli de yazılır.

Soruşturmacının görevlendirme kapsamında talep ettiği bilgi ve belgeler gecikmeksizin kendisine verilir.

Soruşturulana, iddialar hakkında savunma imkânı tanınmadan disiplin cezası verilemez. Buna göre soruşturmacı, savunmaya davet yazısını soruşturulana tebliğ ederek soruşturulananın savunmasını almalıdır. Savunmaya davet yazısında disiplin soruşturması açılan ve savunma istenen fiilin neden ibaret bulunduğu ile belirtilen tarihte savunmasını yapmadığı takdirde savunmadan vazgeçmiş sayılacağı ihtarını açıkça belirtmelidir. Savunmaya davet yazısının soruşturulana tebliğ edildiği tarih ile savunmasının alınacağı tarih arasındaki süre yedi (7) günden az olmamalıdır. Sürelerin hesabında davet yazısının tebliğ edildiği gün hesaba katılmaz.

Savunma alınmadan ya da usulsüz savunma alınarak verilen disiplin cezaları, savunma hakkının kısıtlanması nedeniyle, usul yönünden hukuka aykırı olacaktır.

Soruşturulanın ve varsa şikayetçinin ifadesi ya da savunması alınırken yemin ettirilmemelidir. İfade sahibi, şayet isterse vekaletnamesi olmak şartıyla ifade sırasında yanında avukat bulundurabilir. Bu taktirde ifade tutanağının avukat tarafından da imzalanması gerekmektedir. Soruşturma gizli olup ifade sırasında, soruşturmacı ya da soruşturma komisyonu üyeleri, katip, ifade sahibi ve varsa vekili dışında kimse bulunamaz.

Bir fiilden dolayı soruşturulan hakkında ceza soruşturması veya kovuşturması yapıyor olması, aynı fiilden dolayı disiplin soruşturması yapılmasına, ceza verilmesine ve bu cezanın yerine getirilmesine engel değildir. Gerektiğinde ceza kovuşturması bekletici mesele yapılabilir. Bu durumda disiplin soruşturmasına ilişkin zamanaşımı süreleri durur. Yine bir fiilin diğer kanunlar uyarınca idari yaptırıma bağlanmış olması, aynı fiile bu Kanun kapsamında disiplin cezası verilmesine engel teşkil etmez.

Soruşturma devam etmekte iken onayda belirtilen kişi ve fiillerden başka sorumlu ya da fiillerin varlığının tespiti halinde, bu kişi ya da fiillerin de soruşturmaya dahil edilmesi soruşturmayı açan makamdan istenir. Bu durumda soruşturmayı açan makam, konuyu değerlendirerek bu fiil ya da kişilerin de soruşturmaya dahil edildiğine ilişkin ek bir onay alarak soruşturmacıya bildirir ya da gerek görürse bu fiil ve kişiler hakkında yeni bir soruşturma açabilir.

Soruşturmayı açan makam, soruşturmacı tarafından bildirilen kişi hakkında soruşturma açmaya yetkili olmadığı takdirde durumu ivedilikle Rektörlük Makamına bildirmelidir.

7.) Soruşturma Raporunun Düzenlenmesi ve Teslimi

Soruşturma sona erdiğinde bir soruşturma raporu düzenlenir. Raporda soruşturma onayı, soruşturmaya başlama tarihi, soruşturulanın kimliği, resmi sıfatı, suç konuları, soruşturmanın safhaları, deliller ve alınan savunma özetlenir. Her suç maddesi ayrı ayrı tahlil edilerek, delillere göre suçun sabit olup olmadığı tartışılır, suç sabitse uygulanacak ceza teklif edilir, dosya kapsamındaki tüm belge asılları (özellikle çağrı yazıları ve tebellüğ belgeleri) veya aslı yoksa suretleri bir dizi pusulasına bağlanarak rapora eklenir ve gecikmeden (soruşturma raporu 2 nüsha, ekler tek nüsha olarak) soruşturmayı açan makama teslim edilir. Dizi pusulasının altında teslim eden ve alanın imzaları bulunur.

Soruşturma raporunda bulunması gereken hususlar:

- a. Soruşturma onayı,
- b. Soruşturmaya başlama tarihi,
- c. Soruşturulanın kimliği, resmi sıfatı,
- ç. Suç konuları,
- d. Soruşturmanın safhaları,
- e. Delillerin özeti,
- f. İfadelerin özeti,
- g. Delillerin değerlendirilmesi, (Her suç maddesi ayrı ayrı tahlil edilerek delillere göre suçun sabit olup olmadığı tartışılır)
- ğ. Sonuç

Soruşturma raporunun sonuç kısmında; gerekçeleriyle birlikte şüphelinin üzerine atılı fiili işleyip işlemediği, suçlu ise fiilin akademik personel yönünden 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesinin hangi bentleri kapsamında suç sayıldığı, idari personel yönünden ise 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. maddesinin hangi bentleri kapsamında suç sayıldığı açıkça belirtilmeli ve ceza önerilmelidir.

8.) Şüphelinin Son Savunmasının Alınması

Soruşturmacının dosyayı teslim etmesinden sonra, disiplin cezası vermeye yetkili makamlar gerek görürse, isnat edilen fiil ve soruşturma raporunda önerilen disiplin cezasını

da belirtmek suretiyle, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/A maddesinin 2. fıkrasının çerçevesinde (a) ve (b) bentlerindeki usule göre tekrar savunma isteyebilir.

Savunmaya davet yazısında şüpheliye, hakkında disiplin cezası açılan fiilin neden ibaret bulunduğu, teklif edilen disiplin cezası ve savunmasını verilen sürede yapmaması halinde savunma hakkından vazgeçmiş sayılacağı bildirilir.

Ayrıca hakkında üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezası istenenler soruşturma evrakını inceleme, tanık dinletme, disiplin kurulunda sözlü veya yazılı olarak kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma yapma hakkına sahiptir.

9.) Disiplin Cezası Vermeye Yetkili Amirler ve Kurullar

Yukarıda açıklandığı üzere disiplin soruşturması açma yetkisi sıralı disiplin amirlerine aittir. Bununla birlikte soruşturmayı açan amir, her durumda ceza verme yetkisine sahip değildir. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/Ç maddesi hükmü uyarınca disiplin suçunun ve şüphelinin niteliğine göre disiplin cezası verme yetkisi farklı amir ve kurullara verilmiştir. Disiplin cezası verme yetkisi devredilemez. Yetkiye ilişkin kurallar kamu düzenine ilişkin olduğundan, yetki kurallarına uyulmaksızın -yetkisiz bir makam tarafından- tesis edilen idari işlemler, yetki yönünden hukuka aykırı olur. Bu itibarla disiplin amirinin ya da disiplin kurullarının yetkileri dışında kalan bir disiplin cezası vermeleri işlemi sakatlar.

Yerleşik yargı kararları disiplin cezası verme yetkisinin bağlı yetki olduğunu kabul etmektedir. Bu nedenle yasal düzenlemede ceza verme yetkisi tanınan amir ya da kurulun bu yetkisini bir üst amir ya da kurula devretmesi mümkün değildir.

a-Uyarma ve kınama cezaları sıralı disiplin amirleri tarafından verilir.

b- Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezaları görevlinin bağlı olduğu kurumdaki disiplin kurulunun kararı ile verilir.

c- Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezaları atamaya yetkili amirin teklifi üzerine Yüksek Disiplin Kurulu kararıyla verilir.

d- Rektörler, bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürleri ve dekanlar hakkında aylıktan veya ücretten kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezaları Yüksek Disiplin Kurulu kararıyla verilir.

e- (İptal cümle:Anayasa Mahkemesinin 10.04.2019 tarih ve 2017/33 Esas, 2019/20 Karar) Bu kapsamda yapılan soruşturmalar sonucunda verilecek cezalar Yüksek Disiplin Kurulunca verilir.

Disiplin cezası vermeye yetkili makamlar, soruşturmada eksiklik olduğunun tespiti halinde eksikliklerin giderilmesi amacıyla dosyayı iade edebilir, soruşturmacı tarafından önerilen disiplin cezasını aynen verebilir, hafifletebilir veya reddedebilir. Teklif edilen cezanın reddedilmesi halinde ilgili disiplin amiri ya da kurulu tarafından ret gerekçesine uygun olarak en geç üç ay içerisinde yeni işlem tesis edilebilir.

Disiplin Kurulları:

Yüksek Disiplin Kurulu	Yükseköğretim Genel Kurulu
Üniversitelerarası Kurul personeli için disiplin kurulu	Genel Sekreterin başkanlığında Genel Sekreter Yardımcısı ve Hukuk Müşavirinden oluşan kurul
Üniversite Disiplin Kurulu	Üniversite Yönetim Kurulu
Rektörlüğe bağlı birimlerdeki disiplin Kurulu(akademik personel ve daire başkanı kadrosunun dengi ve üst kadrolarda bulunanlar için)	Rektör yardımcısı başkanlığında üniversite yönetim kurulunca her takvim yılı başında belirlenen profesör unvanlı dört öğretim üyesinden oluşan kurul
Rektörlüğe bağlı birimlerdeki disiplin Kurulu(memurlar için)	Genel Sekreterin başkanlığında, Hukuk Müşaviri ile Personel Dairesi Başkanından oluşan kurul.
Yükseköğretim Kurulu personeli için disiplin kurulu	Genel Sekreterin başkanlığında, I. Hukuk Müşaviri ile Personel, Strateji Geliştirme, İdari ve Mali İşler Daire Başkanlarından oluşan kurul
Fakülte Disiplin Kurulu	Fakülte Yönetim Kurulu
Enstitü Disiplin Kurulu	Enstitü Yönetim Kurulu
Yüksekokul Disiplin Kurulu	Yüksekokul Yönetim Kurulu
Konservatuvar Disiplin Kurulu	Konservatuvar Yönetim Kurulu

Üniversite disiplin kurulu rektör dışındaki üniversite yönetim kurulu üyelerinden oluşur; kurula akademik olarak en kıdemli profesör üye başkanlık eder. Üniversite bağlı birimlerinin yönetim kurulları aynı zamanda disiplin kurulu olarak görev yapar. Bu birimlerin disiplin kurullarında dekan veya müdür yer alamaz. Bu durumda ilgili disiplin kuruluna kurul üyelerinden en yüksek unvanlı öğretim üyesi, en yüksek unvanlı öğretim üyesinin birden fazla olması halinde en kıdemli üye, öğretim üyesi bulunmaması halinde en kıdemli öğretim görevlisi başkanlık eder.

Yüksek disiplin kurulu hariç disiplin kurullarında profesörlerle ilgili hususların görüşülmesinde doçent ve doktor öğretim üyesi, doçentlerle ilgili hususların görüşülmesinde doktor öğretim üyesi ve kendileri ile ilgili hususların görüşülmesinde ilgili üyeler görüşmelere katılamazlar.

Herhangi bir sebeple disiplin kurullarının teşekkül edememesi halinde eksik üyelikler eşdeğer unvana sahip öğretim üyeleri arasından senato tarafından belirlenen üyelerce tamamlanır.

Soruşturmada görev alanlar disiplin kurullarındaki oylamalara, disiplin kurulunda görev alanlar ile disiplin cezası verenler bu cezalara itirazların görüşüldüğü kurullardaki oylamalara katılamazlar.Yerleşik yargı kararları gereğince şüpheli ya da şikayetçiler de Disiplin Kurulu üyesi olmaları halinde toplantıya katılarak oy kullanmamalıdır.

Disiplin kurulları gerekli gördüğü takdirde ilgilinin özlük dosyasını ve her türlü evrakı incelemeye, ilgili yerlerden bilgi almaya, her türlü incelemeyi yaptırmaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya niyabeten dinletmeye, keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidir.

Disiplin cezası vermeye yetkili makamlar, soruşturmada eksiklik olduğunun tespiti halinde eksikliklerin giderilmesi amacıyla dosyayı iade edebilir, soruşturmacı tarafından önerilen disiplin cezasını aynen verebilir, hafifletebilir veya reddedebilir. Teklif edilen cezanın reddedilmesi halinde ilgili disiplin amiri ya da kurulu tarafından ret gerekçesine uygun olarak en geç üç ay içerisinde yeni işlem tesis edilebilir.

Disiplin kurullarının toplantı ve karar yeter sayılarına ilişkin kanunda bir hüküm bulunmamasıyla birlikte akademik kurulların toplanması ve karar almasına ilişkin yeter sayılarının kıyasen uygulanabilecek olup bu çerçevede disiplin kurulları, üye tam sayısının yarısından fazlası ile toplanır, kararlar toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır.

Ayrıca şüphelinin sendika üyesi olması halinde Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2014 ve 2015 yıllarını kapsayan 2. Dönem Toplu Sözleşmenin 19. maddesi uyarınca sendika temsilcisi de yetkili disiplin kurulunun konuyla ilgili oturumuna davet edilmelidir. Sendika temsilcisi şüpheli tarafından verilmiş yetki belgesini sunmak şartıyla dosyadan suret alabilir ve konu ile ilgili oturuma katılabilir. Ancak bu hususun sendikaya gönderilen davet yazısında belirtilmesi gerekir.

10.) Disiplin Cezası Verilirken Dikkat Edilecek Hususlar

Aynı fiile birden fazla disiplin cezası verilemez. Ancak şüphelinin eylemi birden çok disiplin suçu teşkil etmesi halinde, birden çok disiplin cezası değil, en ağır olan ceza ile cezalandırılması gerekir. Ancak farklı fiiller nedeniyle tek bir soruşturma açılmışsa her fiil ayrı ayrı değerlendirilir.

Şüphelinin geçmişi ve sicil durumu ceza kararına etki eder. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53/Ç maddesinin 3.fikrasına göre geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmaları olumlu olan ve ödül veya başarı belgesi alan memurlar için verilecek cezalarda bir derece hafif olanı uygulanabilir. Ancak yerleşik Danıştay kararlarıyla iyi hali bulunan şüphelilere bir derece hafif ceza uygulanması gerektiği, koşulları oluşmasına rağmen gerekçesiz olarak bir alt ceza verilmemesinin ceza verilme işlemi sakatlayacağı kabul edilmektedir. Bu durumdaki görevlilere, bir alt cezanın uygulanması ya da uygulanmayacak ise gerekçesinin kararda açıklanması zorunludur.

Bir alt ceza uygulama yetkisi asıl disiplin cezasını vermeye yetkili amir veya kurula aittir.

Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiilin, cezaların özlük dosyasından çıkarılmasına ilişkin süre içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır. Tekerrüre esas alınacak cezanın, süresi içerisinde itiraz edilmemesi veya itirazın reddedilmesi suretiyle kesinleşmiş olması gerekir. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiiller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir. Kanunla affedilmiş disiplin cezaları ile tekerrür nedeniyle verilen bir derece ağır cezalar tekerrüre esas alınmaz.

Kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasına bir üst ceza uygulanması gereken hallerde üst ceza kamu görevinden çıkarma cezasıdır. Kamu görevinden çıkarma cezasına bir alt ceza uygulanması gereken hallerde ise alt ceza kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasıdır.

Soruşturma konusu fiilin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. maddesinde ve buna ek olarak 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53. maddesinde sayılan ve disiplin cezası

verilmesini gerektiren fiil ve haller arasında yer almaması halinde, bu fiillerin nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer fiilleri işleyenlere de hangi disiplin fiiline benzediği belirtilerek aynı türden disiplin cezaları verilir.

Şüphelinin disiplin suçunu işlediği sıradaki pozisyonuna göre karar tesis edilir. Suç sırasında bağlı olunan kurumun ceza verme yetkisi, daha sonra statü ve pozisyon değişikliği ya da ayrılma nedeniyle düşmez. Örneğin şüphelinin dekanlık görevi sırasında işlediği suçtan kaynaklanan disiplin soruşturmasının, dekanlık görevinden ayrılmasından sonra açılmış olsa dahi, dekanlar için öngörülen usule uygun olarak yürütülmesi gerekir. Soruşturma sırasında istifa ve emeklilik de soruşturmanın tamamlanmasını ve ceza verilmesini engellemez. Bu durumda soruşturma sonunda verilen disiplin cezası, özlük dosyasında saklanır. Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezaları ilgilinin kamu görevine dönmesi ya da bir vakıf yükseköğretim kurumunda göreve başlaması halinde uygulanır.

11.) Kararların İlgiliye Tebliği, Uygulama ve İtiraz

Ceza vermeye yetkili makamlarca verilen cezalar ilgiliye iadeli-taahhütlü posta yoluyla ya da imza karşılığı elden tebliğ edilir. Elden tebligat ceza vermeye yetkili makam tarafından bizzat yapılmaması durumunda, kapalı zarf içinde ve gizliliğe riayet edilerek, imza karşılığı tebliğ edilir. Disiplin cezasının tebliğine ilişkin yazıda itiraz usul ve süresi açıkça belirtilir.

Disiplin cezaları verildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder ve derhal uygulanır. aylıktan veya ücretten kesme cezası ile kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezası ise cezanın verildiği tarihi izleyen aybaşında uygulanır. Ceza vermeye yetkili makam tarafından hangi oranda aylıktan kesme uygulanacağı kararda belirtilmelidir.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını alan öğretim elemanı, yönetici, memur ve diğer personelin bulunduğu derece ve kademedeki ilerlemesi ceza süresi kadar durdurulur. Personelin bulunduğu maaş derece ve kademesi itibarıyla hakkında kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının uygulanmasının mümkün olmadığı hallerde, fiilin ağırlık derecesine göre brüt aylıklarının $\frac{1}{4}$ 'ü $-\frac{1}{2}$ 'si kesilir ve tekerrürü halinde ise ilgili disiplin kurulu tarafından kamu görevinden çıkarma cezası verilir. Ceza vermeye yetkili kurul tarafından kaç yıl süreyle kademe ilerlemesinin durdurulacağı ya da hangi oranda aylıktan kesme uygulanacağı kararda belirtilmelidir.

Verilen disiplin cezaları Personel Dairesi Başkanlığına, üst disiplin amirine, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezası tüm yükseköğretim kurumlarına, kamu görevinden çıkarma cezası ise ayrıca Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Disiplin amirleri tarafından verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı itiraz ilgilinin görevli olduğu birimin disiplin kuruluna, rektör tarafından verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı üniversite disiplin kuruluna, rektörler ve bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürleri için Yüksek Disiplin Kuruluna yapılabilir. Cezayı veren disiplin amiri disiplin kurullarına katılamaz. Bu halde ilgili disiplin kuruluna, üyelerden en yüksek unvanlı öğretim üyesi, en yüksek unvanlı öğretim üyesinin birden fazla olması halinde en kıdemli üye, öğretim üyesi bulunmaması halinde en kıdemli öğretim görevlisi başkanlık eder. Kişinin itirazının görüşüleceği toplantıya soruşturmacı, şüpheli ve şikayetçi de katılamaz.

Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasına karşı itiraz ilgilinin görevli olduğu üniversite disiplin kuruluna, yükseköğretim üst kuruluşlarında görev yapan personel için Yüksek Disiplin Kuruluna yapılabilir.

Disiplin cezalarına karşı itiraz süresi, kararın ilgiliye tebliği tarihinden itibaren 7 gündür. Süresi içinde itiraz edilmeyen disiplin cezaları kesinleşir.

İtiraz mercileri, itiraz tarihinden itibaren altmış gün içinde karar verir. İtiraz mercileri itirazı kabul ya da reddedebilir. İtirazın kabul edilmesi halinde ceza tüm sonuçlarıyla ortadan kalkar, ancak ilgili disiplin amiri veya disiplin kurulu tarafından kabul gerekçesine uygun olarak en geç üç ay içerisinde yeni bir işlem tesis edilebilir.

Disiplin kurullarının toplantı ve karar yeter sayılarına ilişkin kanunda bir hüküm bulunmamasıyla birlikte akademik kurulların toplanması ve karar almasına ilişkin yeter sayılarının kıyasen uygulanabilecek olup bu çerçevede disiplin kurulları, üye tam sayısının yarısından fazlası ile toplanır, kararlar toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır.

Kaldırılan cezalar özlük dosyasından çıkarılır. Disiplin cezalarının tümüne karşı yargı yolu açıktır.

12.) Görevden Uzaklaştırma

Görevden uzaklaştırma, Devlet veya vakıf yükseköğretim kurumlarında yürütülen kamu hizmetinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görülen üst kuruluşlar ile yükseköğretim kurumu yöneticileri, öğretim elemanları, memurlar ve diğer personel hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir. Görevden uzaklaştırma tedbiri disiplin veya ceza soruşturmasının herhangi bir safhasında üç ay süreyle alınabilir. Soruşturmayı yürütenler görevden uzaklaştırmayı teklif edebilirler. Bu sürenin bitiminde tedbir kararının alınmasına ilişkin sebeplerin devam etmesi halinde tedbir her defasında üç ay uzatılabilir.

Görevden uzaklaştırmaya Yükseköğretim Üst Kuruluş Başkanları ile Devlet yükseköğretim kurumlarında atamaya yetkili amirler, vakıf yükseköğretim kurumlarında rektörler ve bağımsız vakıf meslek yüksekokullarında müdürler yetkilidir.

Rektörlerin, bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürlerinin ve dekanların görevden uzaklaştırılması kararı disiplin amirinin teklifi üzerine Yükseköğretim Genel Kurulu tarafından verilir. Görevden uzaklaştırma kararları atamaya yetkili amirlere bildirilir.

Görevden uzaklaştırma kararı soruşturma açılmadan önce verilmiş ise 10 iş günü içinde soruşturmaya başlanılmalıdır. Görevden uzaklaştırma işleminden sonra süresi içinde soruşturmaya başlamayan, görevden uzaklaştırma tedbirinin kaldırılmasının zorunlu olduğu durumlarda bu tedbiri kaldırmayan veya görevden uzaklaştırma işlemini keyfi olarak veya garaz ya da kini dolayısı ile yaptığı, yaptırılan soruşturma sonunda anlaşılan yetkililer, hukuki, mali ve cezai sorumluluğa tabidirler.

Görevden uzaklaştırılanlara bu süre içinde aylıklarının üçte ikisi ödenir. Bu kişiler kanunların öngördüğü sosyal hak ve yardımlardan faydalanmaya devam ederler.

Soruşturma sonunda kamu görevinden çıkarma cezası önerilmesi hali dışında görevden uzaklaştırma tedbiri derhal kaldırılır. Tedbirin kaldırılması kararı, Rektörler

hakkında Yükseköğretim Genel Kurulu, diğer personel için ise atamaya yetkili amir tarafından verilir. Yükseköğretim Denetleme Kurulu üyelerince verilen uzaklaştırma kararları ise Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca kaldırılır. Soruşturmaya konu olan fiiller, hizmetin devamına engel olmadığı hallerde uzaklaştırma kararı her zaman kaldırılabilir.

Soruşturma sonunda kamu görevinden çıkarma cezası önerilmesi hali dışında görevden uzaklaştırma tedbiri, bu tedbiri alan yetkililerce derhal kaldırılır.

Görevden uzaklaştırma tedbiri alınmakla beraber, soruşturma sonunda yetkili makam veya mercilerce hakkında kamu görevinden çıkarılmadan başka bir disiplin cezası verilenler ve ceza kararından evvel haklarındaki disiplin kovuşturması af ile kaldırılanlar, bu kararların kesinleşmesi üzerine veya tedbir süresinin dolması hâlinde derhal göreve iade edilirler.

Kişinin görevi başında kalmasının, soruşturmanın devamına engel olmadığı hallerde görevden uzaklaştırma tedbiri süresi dolmadan da kaldırılabilir.

Göreve tekrar başlatılmanın zorunlu olduğu durumlarda, bunların aylıklarının veya ücretlerinin kesilmiş olan üçte biri kendilerine ödenir ve Devlet yükseköğretim kurumlarında çalışanlar bakımından görevden uzakta geçirdikleri süre, derecelerindeki kademe ilerlemesinde ve bu sürenin dereceye yükselmesi için gerekli en az bekleme süresini aşan kısmı, üst dereceye yükselmeleri halinde, bu derecede kademe ilerlemesi yapılmak ve akademik yükselme için gerekli bekleme süresinden sayılmak suretiyle değerlendirilir.

13.) Özlük Dosyasından Çıkarılma

Disiplin cezaları ilgililerin özlük dosyalarında saklanır. Uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından itibaren beş yıl, aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezalarının uygulanmasından itibaren on yıl sonra atamaya yetkili amire başvurularak verilmiş olan cezaların özlük dosyasından silinmesi talep edilebilir. İlgilinin, bu süreler içerisindeki davranışları, isteğini haklı kılacak nitelikte görülürse, talep yerine getirilir. Disiplin cezaları özlük dosyasına işlenir. Ceza alan, uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından 5 sene, diğer cezaların uygulanmasından 10 sene sonra atamaya yetkili amire başvurularak, verilmiş olan cezaların özlük dosyasından silinmesini isteyebilir.

Af yasalarıyla, zaman zaman memurlar ve diğer kamu görevlilerine kanun, tüzük ve yönetmelikler gereğince verilen bazı disiplin cezaları tüm sonuçları ile affedilmekte ve dosyasından çıkarılmaktadır. Ancak Danıştay "*disiplin cezaları sonucunda kurumla ilişkisi kesilenlerden bu cezaları 4455 sayılı Af Kanunu kapsamına girenlerin göreve dönme istemlerinin idarelerce kabul zorunluluğu bulunmadığı, bu yoldaki başvuruların açıktan atanma talebi olarak değerlendirilmesi gerekeceği*" sonucuna ulaşmıştır.

14.) Diğer Hususlar

Genel sekreter, rektörlük ve genel sekreterlik tarafından, fakülte, yüksekokul, enstitü ve konservatuar sekreterleri ise dekanlık-müdürlük ve sekreterlik tarafından açılan soruşturmanın kaydedildiği bir defter tutulmasından sorumludur. Açılan disiplin soruşturması sayfa numaraları önceden konmuş ve sonuna sayfa sayısı kaydedilmiş bu defterin ayrı sayfalarına yazılır. Bu deftere soruşturmanın bütün safahatı işlenir.